

Nro. 25.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septembernek 25-dik napján 1795.
esztendőben.*

Háborús és Békességes Környülállások.

Nem egy, hanem több közönséges újság levelek erősítik, hogy a' Palatinátusi V. Fejedelem, a' *Württembergi* hertzeg, az *Hessen-Darmstadt* Landgróf, és néhány Német Országi papi fejedelmek különös békességes alkuba botsátkoztanak a' Frantzia republikának ministerével *Barthelémy* úrral. A' Manheimi tudósítások szerént egy Fr. trombitás ment oda bé e' folyó hólnapnak 14-dikén, a' ki által azt kívánták az ellenségnek vezérjei, hogy botsátassék oda bé Fr. katona őrizet; külömben mindgyárt hozzá fogatnak a' várasnak ostromlásához. Minthogy maga a' Választó Fejedelem ottan jelen nintsen, legottan sebes kurirt küldött a' magistratus *Monachiumba*, tudni

akarván, mihez tartásák magokat az illetően veszedelmes környülállások közt.

Frankfurtból Sept. 17-dikén. Oppenheimnél szüntelen való foglalatosságban vagynak a' Frantziák, 's féltő, hogy ottan is által ne jöjjenek a' Rénus vizén. A' Cs. K. armádia oda hagyta *Neuwiedet* és az ottan való táborát, a' hová mindigárt bé is mentek a' Frantziák, és a' várast 's az Austriai tábort helyét elfoglalták. Tegnap már *Thalehrenbreitstein* alá menni szándékoztak, mivel a' *Lahn* vize háta megett ölzve gyülekezett Austriai seregek, azt magának hagyták. Itten is két hidat vetettek a' Frantziák a' Rénus vizére, a' honnan azt lehet gondolni, hogy nem sokára üstökbe fog velek kapni Gr. *Clerfayt* Feldmarsál, kinek segítségére 20 ezer embert küldött *Wurmser* Generális.

A' Bétsi udvari diariomban a' múlt szombaton közönségessé tétetett Gróf *Clerfayt* tudósításának rövid summája ebből áll, hogy e' folyó hólnapnak 13-dikán viradtakor meg támadták a' Frantziák hertzeg *Württemberg* Cs. K. F. M. Lajtinánt vezérlése alatt lévő, és *Uckerát* alatt tanyázott seregeinket, még pedig olly nagy erővel 's annyi artilleriával, hogy hofzszas, és derék ellentállása után is kéntelen vólt a' nevezett hertzeg *Altkirchenig* magát vissza vonni. Mind a' két résznek vólt valamelly vesztése, hanem Gr. *Clerfayt* tudósítása szerént, sokkal nagyobb vólt az ellenségé, kinek sem sebbe esteinek, sem elhullottjainak számát fel nem jegyezhetette a' *Württembergi* hertzeg. Részünkről 6 tizt, és mintegy 200 ember maradt a' tsata piatzon.

A' *Láhn* környékéről *Sept. 13-dikán.* Ezen hólnapnak 9-dikétől fogva semmi nevezetes dolog nem történt a' Cs. és Fr. seregek közt. Az utólsóbbak azokat a' tanyákat, a' mellyek az elsőbbek által el hagyattak, elfoglalták, és mind addig nyomba követik amazokat, valameddig az Austriakusok egy ollyan poszióra találják, a' mellyben hathatóssan ellent álhatnak az ellenségnek.

Közönségesen azt beszélik, hogy mindenütt emberséges ember módjára viselik magokat a' republikánusok, mindenütt kemény hadi fenytéket tartanak, mindenütt kész pénzel fizetnek, és önön magok meg vallyák, hogy ők egyedül a' békességnek siettetése végett jöttek által a' Rénus vizén. —

Frankfurtból Sept. 15-dikén. A' Limburgi magános levelekből olvassuk, hogy a' C. K. seregeknek *Uckeráth* mellettlévő sántzaikat nagy erővel megtámadták a' Frantziák, a' melly alkalmatossággal leg többet vesztettek a' *Rohán* és *Boissy* emigrált seregei. A' következő éjjel szép rendel *Weyerbuschig* vonták magokat a' Cs. seregek, és bizonyosnak mondatik, hogy a' *Láhn* vize háta megett lévő tanyáikat mind el hagyták, 's *Limburgba* marsiroztak. Ott vagyon *B. Bolieau* hadi Tármester is.

Duisburgból Sept. 8-dikén. A' mióta a' Frantziák leg először által jöttek a' *Rénuson*, azóltától fogva mindenkor több több nép és ártilleria hozatik által, úgy hogy ezen hólnapnak hetedikén már 45000-re ment az által jötteknek száma. *Düsseldorf*, és *Kayserswerth* kezekben vagyon, a' Palatinátusi katona őrizet szabadon botsáttatott, a' lovasság is ki jött, de tsak gyalog, lovaikat hátra kellett hagyni. Nem sok lövést tettek *Düsseldorfra*, kevés kárt okoztak az épületekben, és a' városba lett bé menetelekkor is jó fenytéket tartottak. Az ostromlástól való félelem miatt honnyaikból ki futott lakosok vilzsa tértek.

Kolóniából Sept. 11-dikén. Tegnapról fogva semmi nevezetes dolog nem történt a' *Rénus* vizén túl. A' Fr. ármádia, melly mintegy 60 vagy 70 ezer főből álló, ma a' *Deutzi* mezőségen tart nyugvó napot, és *Kalkumon* túl egész a' hegyekig ki terjeszkedett. Az előjáró seregek a' *Sieg* folyó vizen túl vagynak; holott gyakorta tsatáznak az Austriakusokkal.

Hanauból Sept. 17-dikén. A' *Rénus* alsó környékén lévő Frantziák bé mentek immár *Neuwid-*

de egy más korpusok pedig *Weierbuschban* 's annak környékén tanyázik. Sept. 15-dikén nagy erővel meg támadták az Austriakusokat *Uckeráti* sántzaikban, a' kik sokáig viaskodtak ugyan ellenek, de ki nem álhatván artilleriájoknak sebes tüzét a' következett éjjel a' *Láhn* vizéig vonták magokat vissza. A' *Siegenből* Frankfurtba ment kurir beszéltette, hogy még tegnapelőtt sem Austriakusok, sem Frantziák nem voltak ottan.

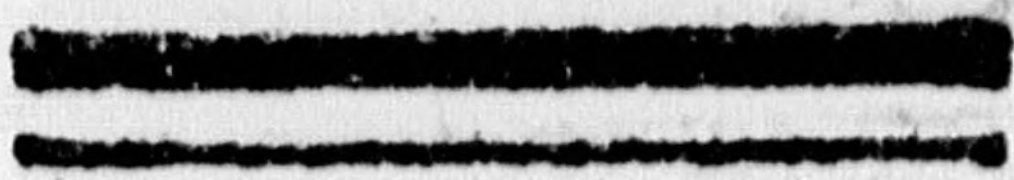
Olasz Ország.

Génuából Aug. 30-dikán. Kereskedésünknek tetemes kárára még most is blokirozzák az Anglus fregatták kikötő helyünket, nemtsak, hanem néhány napokkal ennekelötte el is süllyeztettek egynéhány hajóinkat. Aug. 25-két követett éjjel egy Anglus hajó, 2 fregatta, 's néhány kutterek *Alassio* partya mellett 11 hajóinkat vették el, és minekutánna egynéhány ágyú golyóbist repítettek volna a' szárazra, és nem kevés kárt okoztak volna az épületekben, előbb állottak. A' *Bástiai* tudósítások szerént, a' Korsikai szigetnek mostani Vice Királya *Elliot* egészlen félben szakasztotta a' *Paoli* Generálissal való levelezését, a' ki is *Rostino* alatt erőssen bé sántzolván magát, ott várja a' részére hajlottaknak segítő népét. Ismét harmadszor is deputatusokat küldöttek a' zenebonáskodó *Korsusok* a' fent nevezett Vice Királyhoz, és sok helyeken meg égették a' Parlamentöm által hozatott törvényeket. Azömban semmit el nem múlatnak *Korsikának* Anglusokhoz hajlandó előjárói ezen zenebonának még zöld fűvében lehető meg fojtatására mivelni.

Génuából Sept. 3 dikán. A' Spanyol kereskedő hajóknak *Devins* Cs. K. hadi Tármaster parantsolattyából lett el vétetések után következő kérdéseket tett fel és küldött az itten lévő Spanyol minister *de la Uuerta* az itt lévő Cs. K. ministerhez *Girola* Grófhoz. 1.) El tökéltette e' ma-

gában egészen *Devins* Generális, hogy minden Génuából Spanyól Országba szándékozó és szokott bizonyság leveleket mutatható hajókat el foglaljon? 2.) Hogyha ezt mivelni nem szándékozná, minémü tanúbizonyság levelek, és formálítások kívántatnak annak elegendő megmutatására, hogy azon rakott hajók Spanyól Országba menni parantsoltattak? 3.) Tsak egyedül a' Génuai teherhordó hajókra terjedé ki maga meg határozása, vagy pedig azokra is, a' kik Spanyól tanúbizonyság levelekkel, és vitorlák alatt hajókáznak? 4.) Tsak azokra a' hajókra, és hajókon lévő portékákra terjede ki *Devins* Generális parantsollattya, a' mellyek a' Génuaiak ravására hajókáznak, vagy pedig azokra is, a' mellyek a' Spanyólok számára repülnek ki?

Ezen fel jegyzett kérdésekre következő feleletet nyomtattatott ki *Devins* Generális: „A' Spanyól minister által *Girola* Grófhoz küldött nótából úgy veszem észre, hogy azon magam meg határozása, mellyet szükségessé tett a' háború, nem vétetett a' maga valóságos értelmében. — Elegendő tanúbizonyága ennek az, hogy én a' Spanyól udvar eránt való tiszteletemből, *Tomásó Gneko* eleséggel meg terhelt hajóit szabadon bocsátattam, sőt néhány napokkal annakutánna három portékával meg terhelt, és Spanyól Országba szándékozó hajókat is. Ezekből elegendőképen ki tettik, hogy én általam egyedül az eleséges és munitziókat vivő hajók tilalmaztattak meg. — Jól tudgya Spanyól minister uram, hogy az eleséges hajóknak a' Frantzia tengeri partok mellett kell el menni, holott szük lévén az eleség, erőszakosan is el veheti azokat az ellenség; sőt az is tudtára lehet, hogy a' kereskedőknek hitelek olly gyanúsa lett, hogy passusoknak sem lehet hinni. Valamint szoros kötelességemnek tartom az ellenség táplálására való dolgoknak hordatását, tehetségem szerént meg nehezíteni: úgy állandóul meg maradok fel tételemben, és mostan is jóvá

hagyom annak értelmét, a' mit *Girola* Gróf úrnak ir-
tam, annyival inkább, mivel több úttyai is vagy-
nak Spanyól Országának, a' mellyeken eleséget vi-
tethet magának, és nintsen szüksége a' Fr. partok
mellett el menni, holott nem másnak, hanem a'
Frantziáknak vinnék az eleséget. A' hajók eránt
tett kérdésre azt felelem: hogy én azoknak a' nem-
zeteknek hajóikat, a' mellyek az én uram a' Felsé-
ges Császár ellen nem hadakoznak, hasonló rész-
re való hajlás nélkül fogom tekinteni; ki vévén
azon esetet, a' mellyben eleséggel akarnák az el-
lenséget segíteni. Annyival inkább reménylem,
hogy ezen felelettel meg fog a' Spanyól minister
elégedni, mivel az Anglus minister *Dráke* úr,
ezen írásomnak vele való közlésére azt mondot-
ta, hogy a' Spanyól ministernek tulajdon szája
vallása szerént semmi eleség nélkül nem szüköl-
ködik mostan Spanyól Ország. *Leginóban Aug.*
24 dikén 1795 dikben. — B. Devins.

Erre illyetén nótát nyomtattatott ki a' Spa-
nyól minister: „Mint hogy *Devins* Generális úr-
nak válasza ki nyomtattatott: kéntelen ő Catho-
lika Felségének ministerje is azon fel tételre néz-
ve hasonlóképen mivelni, és minden hamis ma-
gyarázatoknak el távoztatására a' jelenvaló nó-
tát nyomtatás által közönségessé tenni. A' ne-
vezett Generális úrnak a' Spanyól Országi kikötő
helyekbe menendő eleséggel 's tábori munitziókkal
meg rakott hajóknak el vétetésében való tzellyá-
nak további vizsgálása nélkül, azt jegyzi meg,
hogy ő ugyan ennekelötte két hólnappal *Dráke*
úrral vólt barátságos beszélgetésekor azt mondot-
ta, hogy Spanyól Országának mostan semmi szük-
sége nintsen a' búzára, másként az odavaló keres-
kedők rendelkezéseket tettek vólna az eránt; ebből
mindazáltal nem következik, hogy ennekutánna
sem fognak tenni; és még kevesebbé következik
beszédemből, hogy *Devins* Generális úrnak ellene
mondhatatlan jussa vólna az ő Catholika Felsége,
és jobbágyai eleséggel, és munitziókkal meg ter-
helt hajóinak le tartóztatására. “

Florentziában egy új törvény könyv adatott ki a' múlt hólnapnak 30-dikán, mellyben következendő nevezetes tikkelyek foglaltatnak bé: —

1.) A' ki vagy a' főbenjáró, vagy a' polgári környülállásokban hamis tanúbizonyságot tejénd, esztendeig való számkivetésbe küldetik a' megye környékén túl öt mélföldnire. 2.) Az 1790-dik esztendőben ki hirdettetett halálos büntetés alá vetetnek a' népet előjáróik ellen való engedetlenség-re ingerlők, a' zenebonáskodók, a' vallást vagy meg hamisítani, vagy le rontani kívánók, a' közönséges hatalmat, a' fejedelemnek személyét meg támadók, és meg sértők. 3.) Azok a' polgari tisztviselők, birák, és ministerek, a' kik a' nékiek adatott hatalommal vissza élnek, 's kiváltképen az özvegyeket, árvákat, szegényeket, ártatlanakat el nyomják, és a' közönséges gonofztévőknek kedveznek, tisztségektől meg fognak fosztatni, minden közönséges hivataloknak viselésére alkalmatlanoknak tartatni, az általok meg sértetteknek okozott kárt le fizetni, és 10 esztendei tömlötzre Grossetóba fognak küldetni. 4.) Minden kélsz akaratból való gyilkosok, gyermekölők, méreg itatók 's a' t. halálra büntetnek, nem csak önnön magok a' mivelők, hanem még azok is, a' kik kélsz akartva, és jól meg gondolva, vagy hagyásaik, vagy biztatásaik által amazokkal részesültek. A' veszekedésekből és bajvivásokból történt gyilkosságok közönséges munkára, még pedig a' bajvivásra hívók 10, az arra ki menők pedig 7 esztendeig tartó súlyos munkára fognak szententziáztatni. 5.) A' melly törvényes szolga az olly el futott embert, a' kit el fogni parantsoltatott, annak minden ellentállása nélkül, vagy fegyverrel vagy másképen meg öli, hóltig való; a' ki halálosan meg sebesíti, vagy meg tsonkítja 10 — a' ki keményen de nem halálosan meg sebesíti 5 esztendeig tartó közönséges munkára szententziáztatik. A' szökevények kissebb meg sértésében, a' környülállásokhoz képest holzizabb

avagy rövidebb időre számkivetésben küldetik a' vétkes. 6.) A' tolvaj 50—100 Scudinak ellopásáért 3; 100—150-ért 5; 150—200 ért 7; 200—250-ért 10; 250—300-ért 15; és 300-tól fogva továbbig 20 esztendeig tartó közönséges munkára fog adadni. Az aszszony személyek tselekedetekhez képest tömlötzökre fognak büntettetni. Valamint a' többször tselekedett tolvajságoknak, úgy az erőszakos, és útonjáró tolvajoknak büntetések meg fog keményítetni. 7.) A' házasság törésért a' férfiak 10 esztendei közönséges munkára, az aszszonyok pedig hasonló tömlötzre ítéltetnek. 8.) A' ki valamelly aszszony személyt erőszakosan el ragad, 5 esztendői számkivetésbe küldetik *Grossetóba*; hogyha pedig az el ragadtatotnak meg egygyezésével történik az el ragadás, akkor 3 esztendeig való számkivetésbe küldetik az el ragadó *Sienának* alsó tartományába. 9.) A' két feleségüségért, és a' rokonnal való paráznaságért, akár legyen az a' fel felé, akár az alá felé menő lineán, a' férfiak 5 esztendeig való számkivetésbe küldetnek *Grossetóba*, az aszszonyok pedig 3 esztendei tömlötzbe. 10.) A' Sodoma vétkeért a' férfiak 3 esztendeig számkivettetnek a' megyébül, az aszszonyok pedig esztendeig tömlötzre büntettetnek. 11.) A' ki erőszakot tejjend a' házas aszszonyon, a' közönséges munkára való büntetése 5 esztendővel meg hosszabbítatik. 12.) A' ki az általa el ragadtatott személyen, avagy mászon is erőszakot tejjend 5 esztendeig való közönséges munka lészzen a' büntetése. 13.) és utólyára, a' sententziának ki mondatása után minden bünös előtt nyitva lészzen a' kegyelemnek ajtaja.

Nagy Britannia.

Londonban közönségesen azt beszélik, hogy *Fox* úr olly plánomot tsinált a' közönséges békeségre, mellyet a' *Párisi* Közjóra ügyelő Commíssió is helybe hagyott. A' Brittusok nagyon boszszonkodnak a' Spanyolokra a' Frantziákkal lett meg-

békellesekért, és Amériikai tartományaiknak elvételek által akarnak magokért bosszút állani. — A' későbbi *Londoni* tudósítások szerént meg változtatta a' ministerium utolsó szándékját, és semmi népet nem akar a' Frantzia földre való kiszállítás végett a' K. Británniai és Normándiai tengerpartokhoz küldeni. Az *Artésiai* Gróffal is közlötte ezen maga meg határozását, és szabad tettzésére hagyta az oda való menetelt, avagy nem menetelt, mellyre az felelte a' *Monsieur*, hogy ő bizván fel vett úttyának szerentsés végződéséhez, és a' Wendeistáknak 's Rojalistáknak hívségéhez, félbe nem szakasztja az úttyát. A' *Londoni* ministerium is arra kötelezte magát, hogyha a' nevezett Gróf szerentsés lészzen az emigránsokkal, egynéhány seregeket fog segítségére küldeni.

Egy hiteles ministeriális újság következő jegyzéseket tett a' minapi *Quiberoni* szerentsétlen expeditzióról: “ *Mons. Puisaye* az egész revolutio alatt most a' Constitutionálistáknak majd a' Republikánusoknak, most a' Foederalistáknak majd ismét a' Rojalistáknak rolléját jádzotha, és jól állott az általa készített plánumnak végbe viteléért. Arravaló nézve szabad tettzésére hagyott a' *Quiberonba* vitetendő Fr. tiszteknek ki választása; de ő a' leg jobbakat hátra hagyta, jó tanácsaikat és plánumaikat gyanúsakká tette 's meg vetette, és közönségesen Frantzia Ország szabadítójának nevezte magát. A' vezedelemnek első szempillantásaiban való elfutása elegendő jele félénkségének, és egyedül néki lehet azon szerentsétlenségnek okát tulajdonítani 's a t.

Frantzia Ország.

Párisból Sept. 4-dikén. Nemtsak Helvétziából hanem a' Wendei osztályból is számos nyomtatványok küldettek ide a' *XVIII Lajos* Frantziákhoz való proclamatiojából, és imitt amott fel is ragasztattak az úttzáknak szegeleteire. A' *Wen-*

déből jött nyomtatványokhoz *Charettének* egy rendelkezése is ragasztatott, mellyben azt parantsollya, hogy ez a' proclamatio az ármádiáknál, a' király által el foglaltatott tartományokban, és a' pártosoknak birtokában lévő Ország részeiben is hirdessen ki.

A' Köz bátorságra ügyelő Commissió egy rendelkezést tétetett közönségessé Sept. 4-dik napján, melly által oda tzelez, hogy nemtsak meg bővittse, hanem óltsóbbá is tegye *Páris* váarasában az eleséget. Ezen rendelkezés szerént minden *Páris*-ba menendő eleséges szekereknek a' közönséges piatzokra kell menni, egy harangal adatandó jel után az eleséget árúlni kezdeni, a' melly vásár 4 egész óráig tartson, ezen idő alatt egy kofának sem szabad valamit a' piatzokon venni és árúlni, hanem a' négy órának el tölte után. — Senkinek sem szabad a' falukra ki menni 's ott fel szedni az eleséget.

Montesquieu Fr. Generális, ama híres és mély tudományú Frantzia Filosofusnak *Montesquieunek* a' fia, a' ki az ellene hozatott decretomtól való félelme miatt el hagyván az *Alpesi* ármádiát, Helvétziába magát meg vonta, nem régiben magát meg igazító levelet küldvén a' *Párisi* Conventhez azt bizonyította, hogy ő soha meg nem szünt a' Frantzia respublikának szabadtságot és boldogságot kívánni, sőt szerentsésnek tartaná magát hogyha továbbá is szolgálhatna hazájának. Ezen levelét a' közjóra, és bátorságra ügyelő Commissiókhoz utasította a' Convent, azzal a' hagyással, hogy 10 nap alatt adgyák arról való értelmeket. Adták is, a' melly oda megyen ki, hogy a' nevezett Generális jó hazafiú lenni meg nem szünt, és méltó legyen az igaz hazafiak közé való bé vétetésre. Erre a' Convent azt végzette, hogy hazájába való szabados vizsiza térésre passus küldessen a' nevezett Generálisnak, és minden el foglaltatott örökségei adatassanak nékie vizsiza. —

Boissy d'Anglasnak javaslására azt végzet-
te Sept. 3-dikán a' Convent, hogy *Páris* várasá-
nak közönséges piatzai azoknak a' hazafiaknak
ofzlopaival ékesítessenek fel, a' kik elmebéli talen-
tomaik, és hazájokhoz való érdemeik által neve-
zetesekké tették magokat e' világ előtt.

Septembernek 6-dikán gyűllöttek öfzve *Pá-*
risnak ofztályai az új *Constitution*nak bé vételére
való voksolásra, kétség kívül bé is veszik azt,
hanem bizonyosan meg vetik azon decretumot, a'
melly szerént a' Convent két harmad részének a'
törvény hozó corpus közé kellene bé vétetödni.

Tulon lakosaira nézve következendö rende-
léseket tett a' Convent. 1-) A' kik *Tulont* el árúl-
tak, *Hood* Anglus admirálissal leveleztek, *XVII*
Lajost királynak ki kiáltották, a' linea hajókat
meg égették, 's annakutánna az Anglus flottára fu-
tottak, emigránsoknak tartassanak, és mint oly-
lyak meg is büntettessenek. 2.) Azok a' nemzeti
örökségeknek birtokosai, a' kik a' félelem miatt
azokat elhagyták, ismét visszra mehetnek azokba.

A' *Septembernek 5-dikén* tartott gyűllésben
arról tudósítatott a' Convent, hogy a' déli *Frantzia*
Országban pártütésre ingerlik a' papok és az
emigránsok a' lakosokat. *Tallien* meg mutatta,
hogy a' respublikában *contrarevolutio* készítetik,
még pedig azon szempillantásban, mellyben 200
Anglus hajók közelgetnek a' *Frantzia* tengeri par-
tokhoz, és újjobban emigránsokat akarnak a' szá-
razra ki tenni. Egyfzersmind azt kívánta, hogy
a' köz bátorságra ügyelő *Commissio* közöllye a'
hozzá jött szomorú tudúsításokat a' Conventel.

A' *Roberspiere* alatt fel állitatott kereskedö
és proviántot bé szedö *Commissio* el törültetett,
's ennek helyette egy 5 tagokból álló *Com-*
missio rendeltetett, rész szerént az előbbi *com-*
missio számadásának, rész szerént pedig azon vá-
daknak meg vizsgálására, a' mellyek az előbbie-
k ellen vitettek, hogy tudnillik a' respublikának

költségét el vesztegették, és szükségen kívül is meg drágították az eleséget.

Az Anglusok által elfoglaltatott *Korsika* szigetből számos lakosok mentenek által Fr. Országba. *Boissy d' Anglas* azt kívánta, hogy ezeket illő lészen a' Conventnek segíteni. Nem lészen, *ügymond ő*, sokáig szükséges ezen jó pátriótákat segíteni, meg hasonlottak a' *Korsikai* lakosok, gyűlölik az Anglusokat, és nem sokára visszafizára nyeri a' respublika ezen szigetet.

Magyar Ország.

Szathmár Vármegyéből Aug. 26-dikán. Itten körülöttünk egy meg bódult ember valamit előtől ért, mindent öszve tört és rontott, egy szegény özvegy papnét, a' ki onnan hazúl másik helységbe utazott előtalálván annyira meg rontsolta, hogy egynéhány napok múlva belé meg is hólt.

Egy más aszszony ember adóssa lévén hitelezőjének, és ki nem fizethetvén adósságát, kéntelen vólt fejös tehenét, mellyet, a' mint mondatik, három vagy több esztendőtől fogva szüntelen fejegetett, által engedni, mellyen való bújában meg is örült. Ha igaz, a' mézárások által levágott tehenének húsát keménysége miatt sem ember, sem eb meg nem ehet.

Ditsekedhetünk itten az Istennek azon kiváltképen való jóvóltával, hogy a' nagy szükség után annyira meg áldotta mezei terméseinket, hogy 5 véka búzát is fizet egy kereszt, és már a' 10 's 12 forintos búza annyi márvásokra szállott le a' piatzokon. Sok alma fák virágoznak kertekben, mellyből jó öszt reménylünk magunknak.

Budáról Sept. 19-dikén. Országunk új Locumtenensének, *Jósef* fő hertzegnek hozzánk való meghívására *Bétsben* ment deputatusoknak visszafizára jövedelektől fogva szüntelen tétettek a' készületek, ezen Felséges vendégnek illendő módon

leendő el fogadására. A' *Pesti* bandérium, a' Kunok, és Jászok öfzve gyüllöttek, az elsőbket Gróf *Károlyi József* ö Nagysága, az utólsóbbakat *Szabo János Pest Vármegyei* fő Szolgabiró úr vezérlették, a' *Pesti*, és *Budai* polgárok is ki lovon ki gyalog meg jelentenek. Ma reggel jókor a' *Pest Vármegye* deputátusai *Vörösvárig* mentek ö hertzege eleibe, és minekutánna igen szépen meg köszöntötték volna, nagy öröm, pompa és ágyú ropogása közt bé vezették ide ö hertzegejét. Az ö *Budai zsidóság* is meg köszöntötte ezen nagy vendéget. A' királyi várba öfzve gyüllött dicasteriumok, és Vármegyék deputásusai fogadták el ö hertzegejét. Mind itt, mind *Pesten* szép triumphalis porták készitettek tiszteletére. *Nógrád, N. Hont, Abaúj, Sathmár, Bars, Gömör, Heves, Borsod, Zemplén, Sáros, Bihar, Fejér, Szala, Vas,* és *Weszprém* Vármegyék küldöttek üdvezlésre követeket. — Az instellationnak környülállásait is meg fogom írni.

* * * * *

Sermo ad Serenissimum Archi-Ducem-Regium per Hungariam Locumtenentem, occasione ea, dum Budam ad sui instellationem tendendo in Statione postáli Újj-Szőny medio solennis Comitatus Comaromiensis Deputationis honoris gratia Suae Serenitati obviam exmissae salutaretur per Joannem Balogh S. V. Comitem habitus :

Serenissime Princeps Regie!

Magna illa, quae Celsitudini Vestrae Regiae pro capessenda dignitate sua in Regnum hoc venienti quaquavorsum circumfunditur hominum frequentia, et videre Celsitudinem Vestram Regiam gestientis Populi expectatio, verissima sunt gaudii et voluptatis illius indicia, qua ob collatam Celsitudini Vestrae Regiae vicariam hancce Regni potestatem, tantique Civis accessionem universo-

rum animi tenerrimo sensu, et quodam futurae suae per id felicitatis cum praesagio afficiuntur.

Prostratae erant paullo ante omnium mentes, dum Celsitudinis Vestrae Regiae fratrem, Regni hujus Palatinum, cujus gratissimam per Regnum universum memoriam, nulla unquam aetas, nulla oblivio exstinguet, cuiusque sacris manibus perpetua isthic parentabitur gratitudine, crescentis favore, et sub auspiciis illius Regni hujus prosperitatis invida fata nobis eripuerunt.

Saucias tanta jactura mentes non aliud erigere, et fugientem serenitatem rursus reducere certius potuit, quam auspiciatissima Celsitudinis Vestrae Regiae in Locumtenentem Regium denominatio, in cujus secundum propria nostra vota eventu, singularem omnino Dei providentiam veneramus, apud quem enim, quam in Regio Principe efficacior, et Regno utilior dignitati huic juncta mediatio sperari certius valeat? qui quo propiori nexu Terrae Principem contingit, eo majori etiam apud eum quocunque alio pollet auctoritate, et majorem quoque omnibus aliis habet causam, cur inseparabiliter cum prosperitate Regnantis Domus concatenatae Regni felicitati studeat, mutuamque fiduciam et amorem firmissima Regiae potestatis fulcra, conatu omni conservet.

Novissima experientia cumulate edocti sumus, supremam hancce a Rege potestatem nulli melius, ac Principi Regio convenire, in quo velut ab ipsis incunabilis summae fortunae assueto, vitia illa, in quae humiles animi majorem fortunae mutationem debita ratione haud comprehendentes facile degenerant, geniturae ipsius beneficio procul remota existunt.

Raras illas ac regias virtutes, quas in Celsitudinis Vestrae Regiae Fratre condam suspeximus, quaeve cineribus eius urnae quidem inclusis memoriam nihilominus apud Hungaros reddunt immortalem, ubi majóri cum certitudine, quam apud eum quaeramus et assequamur? qui propitio numine iisdem natalibus ortus, eandemque institutionem sortitus, ipsis quoque Patris,

ac Fratrum exemplis stimulo futuris, non potest aliam actionum suarum normam sibi defigere, ac quam illi felicissime secuti, Regnum ad hanc, qua nunc floret, collocarunt felicitatem.

Externa quoque vultus ac formae gratia index est excelsarum Celsitudinis Vestrae Regiae animi dotum, visis iisdem, quae vivacissime mentibus nostris impressa tenemus vultus lineamentis, in plenum gaudium effundimur, quod propitium illum Hungariae genium, quem paullo ante adversa fata nobis subduxerunt, placatum continuis Gentis universae suspiriis Supremum Numen, nobis sub alio nomine rursus reddiderit.

In communi hoc gaudio tam ad thronum regium, quam etiam Celsitudinem Vestram Regiam per remonstrationes, prout aliarum quoque Regni Jurisdictionum, ita abhinc etiam jam perlato, voluit Comitatus hic, Celsitudini Vestrae Regiae gremium suum contingenti, peculiariter etiam gaudium suum medio nostrum fine eo exmissorum contestari.

Delata itaque nobis provincia defuturi tam proprio, quam et universorum Comitatus hujus Statuum et Ordinum nomine de adepta hacce sublimi, et Regiae potestatis fastigio proxima dignitate Celsitudini Vestrae Regiae sinceris animis congratulamur, precamur eidem omnigenae ad seram usque aetatem felicitatis successum, ac penes nostri, Comitatusque huius in gratias et Patrocinium Celsitudinis Vestrae Regiae enixam commendationem concordibus reiteramus votis:

Vivat Regius per Hungariam Locumtenens
JOSEPHVS.

Dati ad hanc allocutionem per Suam Celsitudinem Regiam responsi sensus hic erat:

Volupe mihi est, Comitatus hujus, cujus gremium nunc attingi, meritissimos de republica omnis ordinis viros mihi circumfusus videre, factam mihi congratulationem grato animo excipio, ac in omnibus casibus, in quibus Comitatus iste mediationem meam exposcet, eidem promptam meam operam addico.

J e l e n t é s.

Baranya Vármegyében fekvő *Batthyáni* herczegséghez tartozó *Boly* nevű mező városban 21 malmok fognak a' jövő Octobernek 25 dikén kotyavetye által a' többet ígérőknek árendába bortsáttatni, a' melly malmok többnire 3, 4, sőt 5 kövön is örlőnek, mindenkor bőséges vizek vagon, a' malom házak jó fából épültek, és olly jó tetejek vagon, hogy a' leg keményebb télben is örölhetnek. Ennekfelette jó helyeken, és többnire német helységek közt fekszenek, holott sok tehetős parasztok laknak, és jó takarmányaik vagonak. A' kiknek tehát, egyet vagy többet ezen malmok közül árendába venni tétzeni fog, jelentsék magokat, a' fellyebb nevezett *Boly* nevű mező városban lévő uraság cancellariáján.

A' Tek. *Bihar Vármegyében* fekvő *Diószegi* uradalom részéről tudtára adatik a' Publikumnak, hogy abban lévő uraság nyóltz kórtsmai, 12 örlő malmai, mellyek közt a' három vizi malom, három görög bolyai, a' hidaknak vámjai, mézártszékjei, országos és héti vásárok jövedelmei, 10 esztendőkre a' többet ígérőknek fél esztendei előre fizetéssel árendába fognak bortsáttatni. — E' mellett vagonak azon uradalomban 200 szarvas marha, és 540 sertés el adók; nem különben egy olly árendába adatandó tó, mellyből esztendőnként 600 mázsa *sodát* az az, szék sót ki lehet főzni. —

Ezen uradalom kotyavetye által árendába lejendő adatásának első terminusa jövő Octóbernek 1-ső; 2-dik terminusa ugyan azon hólnapnak 23-dik; 3-dik terminusa pedig Novembernek 5-ik napjára határozott meg. A' kiknek tehát kedvek lészzen a' fent nevezett uradalombéli beneficiumoknak árendába való vételére, jelennyenek meg a' nevezett terminusokra. A' kik az árendának fel tétéleiről bővebben akarnak értekezni, jelentsék magokat írásaik által vagy *Székelyhidon* lakó *Papanek* fiskális úrnál, vagy *Gróf Sternberg* Adám titoknokjánál, *Diószegen* lakó *Jablonka Jakab* úrnál.

Bey J. G. Binz, Buchhändler am Stephans
Freudhofs im Zettelhofs in Wien
ist zu haben. (1.)

Ahevenhüllers Annales Ferdinandi, nebst dem Leben
Handlungen, Kriegs-Negotiationen, höchst wichtigen Ge-
schäften oc. von 1578 bis 1637. von seiner Geburt bis zu
seinen Tod, mit einer großen Menge Kupferstichen der
regierenden großen Herren, vornehmen Ministern und
andern Standespersonen beyderley Geschlechts, unter
Kaiser Ferdinand II. 12 Theile, mit 2 Bänden Portraits.
komplet. statt 70 fl. für 36 fl.

Die Schwestern von Prag, ein Singspiel in 2 Aufzügen
nach dem Lustspiel des Herrn Hafner bearbeitet von
Perinet. 1794. 17 fr.

Clavicula Salamonis, Hebraeorum Regis, ex Hebraeo trans-
lata, cum figuris. 4to. 4 fl. 30 kr.

Semiphoras et Schemamphoras Salomonis Regis, in deutscher
Sprache, von A. Luppius. 4. 3 fl. 30 fr.

Ercolano, ossia Contorni delle Pitture antiche, de Bronzi,
Kusti, et statue e Ercolano, con le spiegazioni incise d'ap-
presso l'originale. VI Tomi, con 436. figure. Fol. 1777-
81. statt 36 fl. für 26 fl.

Brennus, oder Etwas für deutsche Helden, junge Krieger
und Freunde der Dichtkunst; bestehend in einer kurzge-
faßten Geschichte der ersten Eroberung Roms, und in
6 Gesängen im Iyrischen Silbenmaasse; mit 7 prächtigen
Kupfern dieser Helden. gr. 8. Wien 1795 1 fl. 15 fr.

Die Hauptgötter der Fabel in prächtigen Kupfern, mit ih-
rer Geschichte und ursprünglichen Bedeutung; verfaßt
vom Uebersetzer des Palingenius, und herausgegeben
von den Unternehmern von Ovids Verwandlungen. 4.
Wien 1793. 4 fl. 30 fr.

Condillacs, Abbtz, Geschichte der ältern und neuern Zeiten,
aus dem Französischen übersetzt. 12 Bände. 8. Augs-
burg 1778. 8 fl.

Histoire du Bas-Empire, ou commençant à Constantin le Grand, par Mr. le Beau. 8. Paris 1764. in 16 saubers Franzbänden. statt 20 fl. für 10 fl.

Gartmann, Fr. K. medicinisch und chirurgische Formeln, aus den Vorlesungen des Herrn Baron von Cranz, übersetzt von Doktor Huber. 2 Bände 8. Wien ungebunden 2 fl. 15 kr. gebunden 2 fl. 30 kr.

Der Menschenspiegel, oder praktisches Handbuch für jene, welche die Menschen auf der Stelle aus den Gesichtszügen zu beurtheilen wünschen. Zusammengetragen von einem Manne, der lange Jahre die Menschenhandlungen, mit den Gesichtszügen zu vergleichen Gelegenheit hatte, mit 144 in Kupfer gestochnen Köpfen, 2 Bände, 8. 1892 1 fl. 50 kr.

Billuart, R. Summae D. Thomae, sive Compendium Theologiae. V Tomi. 8. Wirceb, 1765. 2 fl. 30 kr.

Leben der Väter, oder Beschreibung vieler Altväter und Einsiedler, wie auch ihrer Reden und Thaten, von S. Rosweid. Fol. Augsb. 3 fl.

Geschichte der Königin Elisabeth in England. U. d. Französischen der Keralio. 3 Bände. 8. 1795. Im 2ten ist die ganze Geschichte der Königin von Schottland, Maria Stuart, enthalten. 2 fl.

Der Todtentanz, wie derselbe in der Stadt Basel ganz künstlich von Holbein gemalen zu sehen, in Kupfer gestochen vom berühmten Merian. 4 Frankfurt. 1696. selten. 2 fl. 30 kr.

Neuester Oesterreichischer Brieffsteller zum Behuf aller Menschenklassen in den k. k. Staaten, worinn nicht nur Anweisungen zu jeder Gattung von Briefen, sondern auch Muster von allen im gemeinschaftlichen Leben erforderlichen schriftlichen Aufsätzen, als Handlungs- und Wechselbriefen, Schuldverschreibungen, Contracten, Bittschriften, Testamenten u. s. w. zu finden sind, die einem jeden, in welchem Falle immer, die richtige Leitung geben, sein eigener Verfasser zu werden. Nebst einem deutsch- und französischen Titularbuche, wie auch den

Namen der vorzüglichsten Städte zu richtigerer Bestellung der Briefe in beyden Sprachen, dann dem Berichte des Postcours, und einem Meilenweiser von Wien aus in alle europäische Städte. 8. Wien, 1795. Schreibpapier. gebunden 54 kr.

Die Frau Lisel, und die schöne Nanette, ein Roman zum Lachen für die Noblesse, und zum Nachdenken für den Bürger; vom Verfasser der beliebten Eypoldauer Briefe. 8. Wien 1795. 1 fl. gebunden 1 fl. 10 kr.

Lebensbeschreibung des berühmten siegreichen Russisch-Kaiserlichen Feldmarschals Grafen von Suwarow. 8. Wien 1795. 24 kr. gebunden 30 kr.

Kochbuch, den Wienerischen Köchinnen gewidmetes, von Josepha Großmannin; enthaltend alle Arten von Speisen, so wohl an Fleisch = als Fasttagen, auf das geschmackvolleste zu bereiten, nebst einem Unterricht von Backereyen und Konfekturen. 8. Wien 1795. geb. 40 kr.

Jonng's, Ed. Nachtgedanken, und Dessen andere Werke; übersetzt von Ebert. 3 Bände. Braunschweig. 1767. 2 fl. 36 kr.

Lebensbeschreibung, wahrhafte, des französischen Erzspießbüßens Cartouche und seiner Kameraden, hergenommen aus den Protokollen und andern besondern Nachrichten. 8. Frankfurt. gebunden 24 kr.

Wechselrecht, das Oesterreichische, in einer praktischen Abhandlung von Ald. Koschack, der Rechten Doktor, Hof- und Gerichtsadvokaten. gr. 8. 1792. geb. 54 kr.

Seilers, G. Fr. Grundsätze zur Bildung künftiger Volks- und Jugendlehrer, Prediger, Katecheten und Pädagogen. 8. Wien 1792. 1) Vom Predigen und andern geistlichen Vorträgen; 2) Von der Katechisatio; 3) Von der Pädagogik oder Erziehung und Unterweisung der Jugend. gebunden 45 kr.

Der Spiegel von Arkladien; Eine große heroisch-komische Oper in 2 Aufzügen, von Emanuel Schikaneder. Wien 1795. 24 kr.

Allgemeine Musikalische Bibliothek für das Klavier und die Singekunst, welche enthält: Arien und Lieder aus den besten Dichtern Deutschlands, in Musik gesetzt von verschiedenen berühmten Tonkünstlern. Quer-Folio. Wien 1795. Erstes bis Fünftes Heft. Wird fortgesetzt. Das 6te Heft ist unter der Presse. Jedes Heft kostet in Wien nur 20 kr. in auswärtigen Orten aber 20 fr.

Stephani, J. A. vom schriftlichen Aufsätze überhaupt, und insbesondere von der Schreibart in Briefen. 8. Wien 1785. gebunden 30 fr.

Sokrates unter den Christen, in der Person eines Dorfpfarrers; von J. L. Stangl. 3 Theile. Zwote Auflage. 8. Wien 1783. 45 fr. gebunden 54 fr.

Die Begebenheiten des Telemachs, Prinzen von Ithaka, aus dem Französischen des Fenelon, mit mythologischen, geographischen, historischen und moralischen Anmerkungen, von B. Neukirch; 3 Theile mit schönen Kupfern gr. 4 Dnolzbach. statt 18 fl. für 6 fl.

— — Eben dieses Buch von der nämlichen Auflage in Folio. Franzband. 9 fl. (Die schönste und größte Auflage von diesem berühmten klassischen Werke.)

Welthistorie, allgemeine, die in England durch eine Gesellschaft von Gelehrten ausgefertigt worden, übersetzt und mit Anmerkungen vermehrt von S. Semler; 18 Bände. welche die alte Geschichte vollständig enthalten; sammt den am Ende beygesetzten chronologischen Tafeln, mit vielen Kupfern und Karten. 4. Halle 1746—760. statt 128 fl. für 30 fl.

Lexicon, großes, allgemeines historisches, mit dem Leben und Thaten der vornehmsten Personen, geistlichen und weltlichen Standes, vom Anfang der Welt her; Beschreibung aller Länder der Welt. gr. Folio. Leipzig 1731. in 4 Franzbänden. statt 24 fl. für 12 fl.

Iselins neuvermehrtes großes historisches und geographisches Lexikon, mit eingeschalteten Supplementen; neueste Auflage. groß Folio. Basel 1741—1744. in 6 saubern Pergamentbänden. statt 54 fl. für 30 fl.

Hochberg's, adeliches Land- und Feldleben; auf alle in Deutschland übliche Haus- und Landwirthschaften; 2 Bände, mit vielen Kupfern. Fol. Nürnberg. 6 fl.

Kräuterbuch des berühmten Tabernämontanus, mit Abbildungen mehrerer tausend Pflanzen, verbessert von Bauhinus. 2 Theile. Folio. Basel 1731. vermehrte und verbesserte Auflage. 8 fl.

Das Kabinet der Feen; oder gesammelte Feen-Mährchen, in 9 Theilen, mit Kupfern. Nürnberg 1781. 4 fl. 30 fr.

Anmerkungen und Abhandlungen, philosophische, zu Cicero's Büchern von den Pflichten, von Chr. Garve; 4 Bände. gr. 8. Breslau 1783. 2 fl. 15 fr.

Jöcher's, G. allgemeines Gelehrten Lexicon, darinn die Gelehrten aller Stände, sowohl männlichen als weiblichen Geschlechts, vom Anfange der Welt bis auf izeige Zeit sammt ihren Schriften beschrieben werden. 4 Leipzig 1750. in 4 Franzbänden. 18 fl.

Ellis, Histoire naturelle, de Corallines, et d'autres productions marines du même genre, qu'on trouve communement sur les Cotes de la Grande Bretagne et d'Irlande. avec XXXVIII. Plantes. gr. 4. la Haye. 756. 4 fl. 30 kr.

Martini, neues systematisches Conchylien-Cabinet, mit 31 illuminirten Kupfertafeln. gr. 4. Nürnberg. 1769. statt 24 fl. für 6 fl. 40 fr.

Eschupit's, J. N. f. f. Hofpredigers, sämtliche Kanzelreden, 10 Bände. 8. Wien 1784. brosch. 10 fl.

Abrégé d'Histoire Naturelle, par Hollandre, orné de 258 Planches, superbement coloriées d'après nature, contenant tous les Quadrupedes connus, et les principales Familles des Oiseaux, au nombre de plus de 700 Figures, dont plusieurs ne sont pas même indiquées par Buffon. Le Texte et les Planches forment 8 Volumes grands in octavo, quatre de Texte et quatre de Planches; cartonné, statt 76 fl. für 34 fl.

Minera arenata, das ist: ein großes in Compendio begriffen

nes Kleinod für Ober- und Unterösterreich, Böhmen, Schlesien, Mähren, Kärnthen, Krain, Steyer, Tyrol und Salzburgerland, in Brunnen, Flüssen, Moräften und zwischen Felsen verborgene Goldkörnerlein und Stäblein zu finden, und zu reinigen. 8. Regensburg 1716. 51 fr.

Corpus Iuris civilis glossatum. VI Volumina. Fol. maj Lugduni. statt 40 fl. für 18 fl.

Corpus Iuris Canonici glossatum. III Volumina. Fol. maj. Lugd. statt 30 fl. für 12 fl.

Fabri, Basil. Thesaurus Eruditionis Scholasticae, cum accessionibus Graevii, Cellarii et aliorum. Fol. Lipsiae 1720. 6 fl.

Tirini, Commentarius in sacram Scripturam. III Tomi. Lugduni 1678. 4 fl.

Lettres de Louis XIV. aux Princes de l'Europe à ses Généraux, les Ministres etc. recueillies par Mr. Rose, avec des remarques historiques par Morelly. II Tomes. 12. Paris 1755. rar. 2 fl.

Denis, M. Einleitung in die Bücherkunde. 2 Bände. 4. Wien 1778. 5 fl.

Gehlers, physikalisches Wörterbuch, oder Versuch einer Erklärung der vornehmsten Begriffe und Kunstwörter der Naturlehre, mit kurzen Nachrichten von der Geschichte der Erfindungen und Beschreibungen der Werkzeuge begleitet, in alphabetischer Ordnung. 4 Bände. gr. 8. Leipzig 1787. mit 27 Kupfertafeln. statt 16 fl. für 12 fl.

Boden, A. vom Anbau des so nützlichen, einträglichen und noch wenig bekanten Farbe- und Gesundheitskrautes, Waid. 8. Wien 788. 14 fr.

Kollar, Fr. Historia diplomatica Iuris Patronatus apostolicorum Hungariae Regum Libri III 4 Vindob. 1172. 2 fl.

Wordádsche, Joh. göttliche und wahre Metaphisika, als wunderbare, und durch Erfahrung erlangte Wissenschaft der ewigen und unsichtbaren Dinge; nämlich von den Unsichtbaren Welten, der göttlichen und ewigen Natur, cc. 3 Bände. 8. fl. 1715. Selten 9 fl.

Eggerers, A. gänzlich erschöpfte Rechenkunst in Ziffern, nach allen ihren Theilen, als ein theoretisch praktisches Lehrbuch für Lehrer und Lernende. 8. 1792. gebunden 1 fl. 10 fr.

Geschichte des Herrn Carl Grandison, in Briefen entworfen, aus dem Englischen des Verfassers der Pamela und Clarissa. 7 Bände. 8. Leipzig 770. 3 fl. 45 fr.

Pamela, oder die belohnte Tugend; a. d. Englisch. des Richardson übersetzt, in 4 Franzbänden 3 fl. 30 fr.

Theatrum Europaeum, oder ausführliche und wahrhafte Friedens- und Kriegsbeschreibung aller denkwürdigen merkwürdigen Geschichten, so sich in der Welt, absonderlich aber in Europa, zu Wasser und zu Lande von 1617. seit der Regierung Kaiser Matthias und Ferdinand II. zugetragen haben. Aus glaubwürdigen Documenten beschrieben. Mit unterschiedlichen Bildnissen hoher Potentaten und anderer Standes- und berühmter Personen, und beynebst mit Kupfern der vornehmsten Kriegsaktionen, als: Bataillen, Belagerungen &c. mit mehr als 1000 Merianischen Kupfern geziert. Fol. 1662 bis 1736. in 21 sehr gut erhaltenen Franzbänden. statt. 150 fl. für 58 fl.

Codex Austriacus, sammt allen Supplementen, 6 Theile. Folio. Wien 1704. bis 1777. 45 fl.

Bernardon, die getreue Prinzessin Pumphia, und Hanswurst der tyrannische Barbar — Kulican, eine neue Tragödie von Kurz. 17 fr.

Die Zauberflöte, ein Singspiel von Schikaneder, neue Auflage, mit der Vorrede an Vulpinus, 17 fr.

Der beschäftigte Hausregent, ein Lustspiel von Hafner. 17 fr.

Evafatel und Prinz Schnudi, ein lustiges Trauerspiel, von Ebendemselben. 17 fr.

Zellers, Chr. theoretisch praktische Rechenkunst, welche die deutlichste, gründlichste Anweisung zu allen im menschlichen Leben vorkommenden Berechnungen ertheilt, und durch erläuternde Beyspiele in jedem Falle nöthige Verfahrensart vor Augen legt. 8. 791. 2 fl. 30 fr.

Hesperedes, Nürnbergische, oder gründliche Beschreibung der edlen Citronen, und Pomeranzen-Früchte; wie sie gewartet und erhalten werden; aufs accurateste in Kupfer gestochen, nebst der Flora, oder Vorstellung verschiedener rarer Blumen, und anderer Gewächse; auch Garten nach dem Perspective in 2 Bänden, mit einer Menge Kupferstiche. Fol. Nürnberg 1708. statt 20 fl. um 10 fl.

Starrenspiegel, wohlgeschliffener, mit 114 Arten allerley Narren, mit 115 saubern Merianischen Kupfern. Fol. Freystadt. 2 fl. 45 fr.

Jamblichus, de Mysteriis Liber; graece et latine, cum notis Th. Gale. Folio. Oxonii, e Th. Sheld. 1678. Libri admodum rari editio optima aequae ac elegantissima. 18 fl.

Geschichte des Polib, mit den Auslegungen und Anmerkungen des Ritters von Folar, mit einer Menge Kupfern, in 7 Franzbänden. Wien 1759. anstatt 30 fl. für 14 fl.

Berordnung, des Königreichs Ungarn, und dieser Kron einverleibten Gold = Silber = Kupfer = und andere Metall Bergwerken, sammt der Erläuterung zweyer alten Bergordnungen, publizirt vom Kaiser Maximilian II. Fol. Wien 764. 3 fl.

Bilderkabinet für kleine Architekten, zur angenehmen sowohl als nützlichen Unterhaltung für die Jugend; oder: Magazin mit 450 Kupferabdrücken von verschiedenen auf Kartenpapier aufgezogenen einzelnen Thüren, Fenstern, Dächern u. s. w. mit welchen man Gebäude von verschiedenen Gattungen nach selbsteigener Erfindung zusammensetzen kann. 2 fl.

Lotteriespiel sehr genau berechnetes mit 24 aufgezogenen Blättern, wo auf jedem 90 versetzte Nummern sind; im Futteral, sammt 90 Kugeln mit 90 Zahlen, und dem Gläschen. 1 fl. 36 fr.

Ein Baukästchen von kleiner Gattung, nach Art der Kateschen, mit Kupferabdrücken überzogen, zur Unterhaltung und Nutzen für die Jugend. 1 fl. 30 fr.

**Key J. G. Binz, Buchhändler am Stephans-
Freudhose im Zwettelhof in Wien**

ist zu haben.

(2.)

Söchers, G. allgemeines Gelehrten = Lexikon darinn die Gelehrten aller Stände, sowohl männlichen als weiblichen Geschlechts von Anfang der Welt bis auf izige Zeit; 4. Leipzig. 1750. in 4 Franzbänden. 18 fl.

Eine Tonne voll Schnurren, Schwänke, Schnaken und Pöfesen, frisch und neu angekommen von Schnaraffenland, zum gesunden Genuß aller Lustigmacher, Spasvögel, Zeitverkürzer und Launisten. 8. 1799. 30 fr.

Müllers, Gebrauch der Transparente zum Zeichnen nach der Natur, nebst einer Andeutung zum Portraitiren, Pastellfarben &c. mit Kupfern. 8. Fol. 776. 30 fr.

Historie, allgemeine, der Reisen zu Wasser und zu Lande, oder Sammlung aller Reisebeschreibungen, welche bisher in verschiedenen Sprachen von allen Völkern herausgegeben worden, worinn der wirkliche Zustand aller Nationen vorgestellt, und das Merkwürdigste in allen 4 Welttheilen, nach ihrer Lage, Größe, Gränzen, Früchten, Thieren, Flüssen, Städten &c. Sitten und Gebräuchen &c. enthalten ist, mit den nöthigen Landkarten versehen, und einer großen Menge Kupfern; von einer Gesellschaft gelehrter Männer zusammengetragen. gr. 4. Leipzig 1747—74. in 21 trefflich erhaltenen Franzbänden. statt 150 fl. für 80 fl.

Knobloch, J. Sammlung der vorzüglichsten Schriften aus der Thierarzney, 2 Bände mit Kupfern. 8. Prag 1785. 2 fl. 30 fr.

Sermons du Pere Charle Neuville. VIII. Tomes. 8. Paris 1776. in 8 englischen Bänden. 5 fl.

Lavaters großes Werk von der Physiognomik; oder Desselben Physiognomische Fragmente, zu Beförderung der Menschenkenntniß und Menschenliebe; 4 Bände. Mit einer großen Menge Kupfer. gr. 4. Leipzig 1775. Ein prächtiges Exemplar auf Holländerpapier, mit Kupfern von den ersten Abdrücken. 140 fl.

- Topographien**, sämtliche, des berühmten Merian, sammt den Zusätzen, dem Register, und Zeilers Reisebeschreibung nach Italien; Fol. Frankfurt; komplet, in 23 gleich gebundenen Pergamentbänden. (ächte Originalausgabe.) 100 fl.
- Hippocratis et Galeni Opera**, graece et latine, curante Charterio; XIII Tomi in IX Voluminibus. Folio maj. Parisiis 1689. Operis splendidi et praestantissimi Exemplar quam optime conservatum. 140 fl.
- Freheri, P. Theatrum Virorum** Eruditione clarorum, cum vita et scriptis Theologorum, Iureconsultorum, Medicorum et Philosophorum in omnibus Europae regionibus a seculis aliquot ad haec usque tempora florentium; Fol. Norimbergae 1688. Ein sehr gut konservirtes Exemplar mit 1296. Portraits der berühmtesten Männer, von ersten Abdrücken. Selten. 18 fl.
- Plutarchi Opera**, quae exstant omnia, graece et latine, interpr. Xylandro, cum notis variorum et variis lectionibus. II. Tomi. Folio. Francof. 1620. Editio optima. 36 fl.
- Medicae Artis principes** post Hippocratem et Galenum. II. Tomi. Folio. ex off. Henr. Stephani 1567. 40 fl.
- Mangeti, I. I. Bibliotheca Scriptorum Medicorum** veterum et recentiorum, in qua eorum a mundi exordio scripta, opiniones, sectae et vitae explicantur. IV Volumina. Folio. Genevae. 1731. 18 fl.
- Ovids Verwandlungen**, nach dem berühmten Wilhelm Bauer aufs neue verbessert und ausgefertigt; für Maler, Kupferstecher, Bildhauer &c. mit 150 Kupfertafeln. Folio. Nürnberg. 4 fl. 30 fr
- Horace**, latin et françois, avec des remarques et dissertations critiques par P. Sanadon. 8 tomes. 8vo. Amsterdam 1756. 9 fl.
- Die Gesundheits- und Schönheitspflege der Frauenzimmer**, oder wie kann sich ein Frauenzimmer schön und gesund erhalten? von J. A. B. der Arzneiwissenschaft Doktor in Wien. 8. gebund. 1 fl.
- Bock, Hier. Kräuterbuch**, mit Abbildung der Pflanzen. Fol. Strasburg 1587. Selten 4 fl. 30 fr.

- Naphael, oder der Arzt = Engel, von Abrah. von Frankenberg, mit Kupfern 4. Amsterdam. 1677. 1 fl. 30 fr.
- Lipii, Justi, Opera omnia, postremum ab ipso aucta et recensita. IV Volumina, cum fig. 8. maj. Vesaliae 1675 12 fl.
- Nöfels von Rosenhof, Insektenbelustigung sammt kleinen Anmerkungen und Beyträgen; 5 Bände, mit illuminirten Kupfern. 4. Nürnberg 1792. statt 75 fl. für 54 fl
- Ovid's Verwandlungen, in 120 prächtigen Kupfern vorgestellt, und mit nöthigen Erläuterungen versehen. 3 Bände. 4. Wien 1791. Gestochen von berühmten noch lebenden Künstlern, und herausgegeben von einer Gesellschaft. 22 fl. 30 fr.
- Tenier, Dav. Theatrum Pictorum, in quo exhibentur ipsius manu delineatae ejusque cura in aes incisae pictur. Archetypae italic. quas ipse Archidux collegit. Dieses Exemplar der vom berühmten Tenier in Kupfer gestochenen Bildergalerie, wovon sich die 244 Gemälde in der k. k. Bildergalerie befinden, ist vortreflich konservirt. 36 fl.
- Vorstellungen, eigentliche und in Kupfer gestochene, der vortreflichen k. k. Bibliothek zu Wien, wie sie vom berühmten Fischer aufgesucht worden; in Kupfer gestochen von S. Klein und Sedelmayer, nebst der Erklärung, und dem berühmten Plafond vom berühmten Legrand. Fol. alt. 10 fl.
- Ein Atlas mit 60 illuminirten Charten von Homann. Fol. Atl. in Ruck- und Ecklederband. Gut konservirt. 8 fl.
- Welthistorie, allgemeine, die in England durch eine Gesellschaft von Gelehrten ausgefertigt worden, übersetzt und mit Anmerkungen vermehrt von S. Semler; 18 Bände, welche die alte Geschichte vollständig enthalten; sammt den am Ende beygefügten chronologischen Tafeln, mit vielen Kupfern und Karten. 4. Halle 1749—760. statt 128 fl. für 30 fl.
- Knobloch, J. Sammlung des Vorzüglichsten aus der Thierarzney. 2 Bände. Prag 786. 2 fl. 30 fr.
- Klein, Th. Historia Piscium naturalis. V Partes. 4. Gedani

1740—749. Dieses seltene und klassische Werk ist mit 54 schönen Kupfertafeln geziert. statt 18 fl. für 8 fl.

Sandrart, *Theatrum Romae antiquae et novae secundum nobilioris Architecturae, simul ac Perspectivae rugulas, exstructis Templis, Campis, Theatris, Arcibus, Sepulchris, Palatiis, Ruinis illustrioribus etc.* Folio. Norimbergae 1684. Mit 67 Kupfertafeln. (Originalauflage.) 9 fl.

Geschichte Hrn. Carl Grandison, aus dem Englischen des Richardson übersetzt; 7 Bände, mit Kupfern. 8 Leipzig 1770. in Lederb. statt 7 fl. für 3 fl. 30 fr.

Galeriae Farnesianae Icones Romae in aedibus Parmensis ab Annibal Carraccio, expressae; — Abbildung der Farnesischen Galerie zu Rom von Annibal Caraccio; nach P. Aquila herausgegeben von Ul. Kraus. 21 Blatt. 4 fl. 30 fr.

Grundsätze zur Bildung künftiger Volks- und Jugendlehrer, Prediger, Katecheten und Pädagogen; entworfen von G. Fr. Seiler. 8. Wien 1792. 20 Bogen stark. 45 fr.

Die gemeinen giftigen Pflanzen, zum Unterricht des Landvolks, vorzüglich der Schuljugend; mit 12 illuminirten Kupfern. 4. 1774. 1 fl. 15 fr.

Gibbon, *History of the Decline and Fall of the Roman Empire*; XIII. Volumes. gr. 8. Basel 1789. 18 fl.

Gillies, J. *History of ancient Greece, at Colonies and Conquests; including the History of Litterature, Philosophie, and the fine arts*; V Volumes, gr. 8. Basil. 1790. 7 fl.

Histoire naturelle, générale et particulière, par Comte du Buffon, avec un quantité de très belles figures, enluminées Ouvrage complet en 52 volumes. gr. 12. Deux-Ponts 1787. statt 94 fl. für 56 fl.

Ellis, *Histoire naturelle de Corallines, et d'autres Productions marines du même genre, qu'on trouve communement sur le Cotes de la grande Bretagne et d'Irlande, avec XXXVIII Planches*, gr. 4. à la Haye 1756. 4 fl. 36 kr.

- Opere di Fra Paolo Sarpi, c. Supplemento. VII Tomi. Folio.**
Helmstädt (Verona) 1761—68. 16 fl.
- De Balneis, omnia quae exstant, apud Graecos, Latinos, Arabos, tam medicos, quam quoscunque caeterum artium probatos Scriptores; ubi Aquarum et Thermarum omnium, quae in tota fere orbe terrarum sunt etc. explicantur; Folio. Venetiis ap. Juntas. 1553. 9 fl.**
- Junii, Fr. de Pictura Veterum Libri III. Acc. Catalogus adhuc ineditus Architectorum, Mechanicorum, sed praecipue Pictorum, Statuariorum, Caelatorum, Tornatorum, aliorumque Artificum et Operum, quae fecerunt; Fol. Roterodami 1694. 9 fl.**
- Corpus Juris Canonici glossatum. VI. Volumina. Fol. maj. Lugduni. statt 50. fl. für 16. fl.**
- Bignola, Grundregeln über die 5 Säulen, mit 50 Rissen erläutert von Fäsch. 4to. 1 fl. 15 fr.**
- Pamela, ou la vertu récompensée; trad. de l'anglois. 7 Tom. 8. Amst. 765. 3. fl.**
- Welling, G. Opus mago-cabbalisticum et theosophicum, vom Ursprung, Natur, Eigenschaften und Gebrauch des Salzes, Schwefels und Mercurii. m. K. Frankf. 760. 2 fl. 30 fr.**
- Hoheneck, Genealogie der Stände des Herzogthums Oesterreich ob der Enns, als der Prälaten, Herren, Ritter und Städte; von derselben Ankunft, Stift, Wappen, &c. mit Fig. 3 Bände. Folio. Passau 1732. statt 18 fl. für 8 fl.**
- Cours d'Hippiatrique ou Traité complet de la Medecine de Chevaux, par Mr. La Fosse; ornée de soixante et cinq Plantes gravées avec soin; gr. Fol. Paris 1772. Ein prächtiges mit großem Fleiße illuminirtes Werk, wovon die großen Figuren auf Last aufgezogen sind — ein fast einziges Exemplar in seiner Art. statt 24 Dukaten für 12 Dukaten.**
- Ahevenhüller, Annales Ferdinandeae, mit dem Leben, Handlungen, Kriegen, Negotiationen, höchst wichtigen Geschäften, &c. von 1578 bis 1637. von seiner Geburt bis**

zu seinen Tod; mit einer großen Menge Contrefäts-
Kupferstichen der regiereneen großen Herren, vorneh-
men Ministern und andern Standespersonen beyderley
Geschlechts. 12 Theile nebst 2 Bänden Portraits. Fol.
Leipzig 1721. statt 70 fl. für 36 fl.

Theatrum Europaeum, oder ausführliche und wahrhafte
Frieds- und Kriegs-Beschreibung aller denck- und merk-
würdigsten Geschäften, die sich in der Welt, abson-
derlich aber in Europa, zu Wasser und zu Lande,
von 1617. seit der Regierung Kaiser Matthias und
Ferdinand II. zugetragen haben; aus glaubwürdigen
Documenten beschrieben. Mit unterschiedlichen Bild-
nissen hoher Potentaten und anderer Standes- und
berühmter Personen; und beynebst mit Kupfern der
vornehmsten Kriegsaktionen, als Bataillen, Belage-
rungen &c. und mit mehr als 1000 Merianischen Kup-
fern geziert. Fol. Frankfurt 1662—1736. sammt Gott-
frieds Chronik. in 22 Bänden. statt 150 fl. für 58 fl.

Linne', C. Pflanzensystem, nach seiner Ordnung, Gattun-
gen und Arten, mit den Erkennungs- und Unterschei-
dungszeichen; 14te verbesserte Auflage von Murray;
mit Zusätzen von Lippert. 2 Bände. gr. 8. Wien 1786.
statt 7 fl. für 3 fl. 30 fr.

Fabri, Thesaurus Eruditionis scholasticae, cum accessio-
bus Graevii, Cellarii et aliorum. Folio. Lipsiae 1720.
5 fl.

Doppelmayr, J. G. neue und gründliche Anweisung nach
einer Universalmethode, große Sonnenuhren auf ebe-
nen Flächen arithmetisch und geometrisch richtig zu
verzeichnen; mit 20 Kupfertafeln. Fol. Nürnberg. 2 fl.

Iselin's, neuvermehrtes historisch- und geographisches allge-
meines Lexikon, sammt den ausführlichen Nachrichten
von den ansehnlichsten Gräflichen, Adelichen und an-
dern Familien; mit eingeschalteten Supplementen. 6
Bände. Fol. Neueste Auflage, 1742—1744. in 6 sau-
aern Pergamentbänden. 30 fl.

Geschichte des Polyb, mit den Auslegungen und Anmer-

Kungen des Ritters von Folard; mit einer Menge Kupfern; in 7 Franzbänden. Wien 1759. anstatt 36 fl. für 14 fl.

Geschäftslexikon, österreichisches, oder Sammlung aller Gattungen Formeln zu schriftlichen Aufträgen, welche in rechtlichen, politischen, öffentlichen, Finanz-Handlungs- Land- und Hauswirthschaftlichen Angelegenheiten vorkommen, und zu wissen nöthig sind. Herausgegeben von einem K. K. wirklichen Beamten. Zweyte vermehrte Auflage. 2 Theile. gr. 8. 1795. ungebunden 2 fl. 45 kr.

Hesperides, Nürnbergische, oder gründliche Beschreibung der Edlen Citronen, und Pomeranzen- Früchte, wie sie gewartet und erhalten werden; aufs akkurateste in Kupfer gestochen; nebst der Flora, oder Vorstellung verschiedener rarer Blumen- und anderer Gewächse; auch Gärten nach dem Perspektiv aufzureisen. 4 Theile, in 2 Bänden, mit einer Menge Kupferstiche. Folio. Nürnberg. 1708. statt 20 fl. für 9 fl.

Hillers, A. Anweisung zum Violinspielen für Schulen und zum Selbstunterrichte, nebst einem kurzen Lexikon der fremden Wörter und Benennungen in der Musik. 4. Graz 1895. 1 fl. 12 kr.

Minera arenata, das ist: ein großes im Compendio begriffenes Kleinod für Ober- und Unterösterreich, Böhmen, Schlesien, Mähren, Kärnthen, Crain, Steyer, Tyrol und Salzburgerland, in Brunnen, Flüssen, Morästen und zwischen Felsen, verborgene Goldkörnlein und Stäublein zu finden und zu reinigen. 8. Neugenspurg 1716. 51 kr.

Coelii Secundi Curionis Pasquillorum Tomi II. 8. Eleutheropoli 1544. Liber rariss. 24 fl.

Grotii, Hugo, de Jure Belli ac Pacis Libri III. cum Notis variorum, curante Gronovio et Berbeyravio. 8 maj. Amstelod. 1720. Editio nitida. 3 fl. 30 kr.

— Idem Liber. Tomi. 8 maj. Lipsiae 1765. 2 fl. 30 kr.

Geschichte der ältesten Völker, als der Indier, und der ih-

nen benachbarten Völker, als: der Aegypter, der Moabiten, Ammoniten, Midianiten, Edomiten, Kanaaniten, Philister, Syrier und Phönicier; nach dem Englischen des Guthry und Gray bearbeitet von Heyne. 8. Wien 1792. in 6 neuen Halbfranzbänden 8 fl.

Commerhofs, phormaceutisch = chymisches deutsch = lateinisches und lateinisch = deutsches Lexikon, mit den chymischen Zeichen und Charakteren der Metalle, Mineralien, Gewichte, Planeten, &c. Folio. 1701. 2 fl. 30 fr.

Ein Baummagazin, zum Vergnügen und Nutzen der Jugend, mit 250 meistens mit Kupfer-Abdrücken überzogenen Bausteinen von allerhand Gattungen, um verschiedene Gebäude, als: Häuser, Schlösser, Kirchen &c. nach eigener Invention, oder nach beyliegendem Muster zusammen zu setzen, in einem Kästchen. 6 fl.

Eine Cylindrische Sonnenuhr, mit Eintheilung in die 12 Monathe, wovon jede wieder 6 gleiche Theile hat, sammt Kompass und Perspektiv, wie auch einer gedruckten Nachricht. 2 fl.

Bilderkabinet für kleine Architekten, zur angenehmen sowohl als nützlichen Unterhaltung für die Jugend; oder Magazin mit 450 Kupferabdrücken von verschiedenen auf Kartenpapier aufgezogenen einzelnen Thüren, Fenstern, Dächern &c. mit welchen man Gebäude von verschiedenen Gattungen und nach selbsteigener beliebiger Erfindung zusammen setzen kann. 2 fl.

Lotteriespiel, sehr genau berechnetes häusliches, mit 24 aufgezogenen Blättern, wo auf jedem 90 verfestete Nummern sind; im Futteral, sammt 90 Zahlen und den Gläschen. 1 fl. 36 fr.

Frag- und Antwortspiel, in deutscher, lateinischer Sprache, auf 94 Blättern, im Futteral 40 fr.